

**D. D. Emanuelis Gonzalez Tellez, In Inclyta Salmanticensi
Academia Collegii Majoris Conchensis Alumni, &
antiquioris vespertinæ Sacrorum Canonum Cathedræ
propriarii Interpretis; in Pinciano Sanctæ ...**

Additis Notis uberioribus ab Historia, & Chorographia

Complectens Librum Tertium

González Téllez, Emanuel

Francofurti Ad Moenum, 1690

Caput III. (a) Hadrianus Vvigorn. Episcopo, & Herford. Episcopo.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74526](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74526)

clesiarum Rectores, & inter illos, qui à propriis parochis sacramenta recipiunt. Rectores nullo modo decimas præstant, quia sicut nemo sibi ipsi obligari potest, ita nec sibi solvere, *l. tutor 19. ff. ad Velle an. docent Innocentius, & Joannes Andreas in præsentì, Covar. lib. 1. var. capite 17. numero 8. Moneta de decimis cap. 5. num. 4. Humnius de decimis cap. 2. Barbosa de offic. Parochi capite 28. §. 3. Nec obtabit, si obiciat, posse privatam personam diverso jure sibi obligari, quemadmodum tutor, tanquam debitor pupilli, solvit sibi ipsi tanquam tutori, *l. quærens 9. §. item, ff. de administr. tut. & Princeps potest filios suos legitimos efficere, non tanquam pater, sed ut Princeps, cap per venerabilem, qui filii sint legit. & Consul, tanquam**

privatus, manumittere, vel emancipare filium, vel servum apud seipsum, tanquam Magistratus potest, *l. Consul, ff. de adope. nam omnia ea procedunt, quia una, eademque persona potest considerari diversis respectibus: at verò parochus, ut præter decimas personales debet considerari ut laicus sacramenta recipiens; & ut eas accipiat, debet considerari ut parochus, qui sacramenta confert; quæ actio, & passio, cum in eodem subjecto concurrere non possint, ideo nec sibi ipsi parochus decimas solvere potest. Quoad alios verò clericos cum cesset hæc ratio, & verè sacramenta recipiant à propriis parochis, ideo illis decimas personales solvere debent, ut post D. Thomam docent Covar. & P. Suarez ubi supra.*

CAPUT III.

(a) Hadrianus Vigorn. Episcopo, & Herford. Episcopo.

EX multiplici questione Willelmi Presbyteri de Cretona accepimus, quod cum Ecclesiam de Cretane xxx. annis; & eo amplius pacificè possedisset, monachi de (b) Brueria decimas universas, quas de terris cultis eadem Ecclesia à prima fundatione sua semper percipere consuevit, in hoc quadriennio sibi, & Ecclesie penitus subtraxerunt, cum inter Abbatum de Brueria Vv. nomine, de consensu totius Conventus; & prædictum Presbyterum xx. annis, & eo amplius elapsis, talis intercessisse dicatur (c) conventio scripto monachorum authentico roborata, quod monachi prædicto Presbytero, & Ecclesie suæ in integrum de (d) blado, & universis leguminibus, quamdiu viveret, deberent persolvere decimas, exceptis minutis decimis, quas idem Presbyter ob exaltationem Ecclesie monachorum quietas clamavit. Cumque conventio temporibus trium Abbatum præscripti loci servata fuisset, Abbas illius loci ad præsentiam nostrum accedens à nobis (e) privilegium obtinuit, in quo monasterio suo indultum est, ut de laboribus, quos propriis manibus, aut sumptibus excolit, nulli decimas solvere teneretur. Qui siquidem reversus ad propria, tantam apud H. (f) Regem Illustrem Angliæ gratiam, & favorem invenit, quod Rex totam terram illius villæ, in qua Ecclesia præfati Presbyteri sita est, monasterio ipsius in perpetuam elemosynam contulit. Quo facto prædictus Abbas universis ipsius villæ colonis expulsis, totam terram prædictæ parochiæ excolens propriis sumptibus, Ecclesie debitos redditus subtraxit. Unde quia non fuit nostre intentionis per privilegium nostrum prædictæ conventioni derogare: f. v. per A. f. m. atque p. quat. utraque parte apud vos convocata, rei veritatem plenius inquiratis: & si inter prædecessorem memorati Abbatis, & prænominatum Presbyterum, consensu monachorum talis conventio facta fuerit, & per annum servata eundem Abbatem, & monachos auctoritate nostra moneatis, & districtus compellatis, ut eandem conventionem, vel compositionem, non obstante privilegio, nisi (quod non credimus,) de transactione ipsa in eodem privilegio contineatur, oc. & ap. cess. in violabiliter teneant, & observent, vel exinde pacificè convenient, & secundum formam compositionis redditus ipsi solvant.

NOTÆ.

(a) **Hadrianus.** Ita etiam legitur in prima collectione, *sub hoc titulo, capite 17. & post Concil. Lateran. part. 13. capite 11. nullibi tamen exprimitur, cujus Hadriani sit præfens Decretalis; credo tamen juxta temporis seriem esse Hadriani IV. qui antea dicebatur Ottobonus, de quo plura Baronius, & Corjolanus anno 1154. quo ipse Pontifex creatus fuit: Ludovicus à Sancto Carolo in Biblioth. fol. 106. & alii Biographi Pontificum.*

(b) **Brueria.** Monasterium hoc Brueriæ est in Surreia, Angliæ Provincia, in Comitatu Oxoniensi, tituli Sanctæ Mariæ, Ordinis Cisterciensis, cujus fundationem refert Mantique *annal. Cisterciens. anno 1148. cap. 19. num. 4.*

(c) **Conventio.** Quatenus compositio transactione super decimis facta subsistat, exposui in *cap. 2. de transact.*

(d) **Blado.** Bladus, vel bladum idem est, ac semen fructuum, præcipue frumenti, & designat quicquid in area teritur: unde imbladare, pro seminare; & imbladata, pro seminata, dicitur.

Ddd 4 Hove

Hovedenus anno 1198. agens de foresta Richardi I. ait: *Et videnda sunt in reguardo nova essarta, & vetera imbladata post ultimum reguardum, & quo blado, vel legumine imbladata sunt. Nova autem sarta erunt in manu Regis: si vetera sarta imbladata sunt de frumento, vel siligne, unaquaque acra dabit XII denarios de illa vestitura. Illustrat Joannes Voisius de vitii sermonum lib. 3. cap. 26.*

4. (c) *Privilegium.* Cujus motio fit in cap. ex parte 10. hoc. tit. & in l. 4. tit. 20. partit. 1. ibi: *En este Concilio fue establecido, que les valiesse el privilegio, que les otorgo el Papa Hadriano, quanto en las heredades, que auian ganadas fasta a quel mismo Concilio.*

5. (f) *H. Regem.* Henricum II. videlicet, cui Hadrianus noster concessit dominatum Hibernie, ut referunt Giraldus Cambrensis lib. 2. expurgationis Hibernie, cap. 6. ibi: *Henricus ab Hadriano Papa privilegium impetravit ejusdem auctoritate, & assensu, Hibernico populo tam dominandi, quam ipsam in fidei rudimentis informandi, per Joannem Sarisburiensem postmodum Episcopum Carnotensem Romam ad hoc destinatum: idem Papa Regi annulum in investitura signum presentavit, qui statim cum privilegio in archivio Wintonie repositus fuerat. Parisius anno 1155. ibi: Rex Anglorum Henricus nuncios solennes Romam mittens, rogavit Papam Hadrianum, ut sibi liceret Hibernie insulam hostiliter, & terram subjugare: quod Papa grateranter annuens, hoc sequens privilegium ei designavit. Hadrianus Episcopus servus, &c. Significasti nobis (fili in Christo charissime,) te Hibernie insulam ad subducendam populum legibus christianis, & vitiorum inde plantaria extirpanda velle intrare, de singulis domibus annuam unius denarii B. Petro velle solvere personam, & jura Ecclesiarum illius terra illibata, & integra conservare: nos autem pium & laudabile desiderium tuum favore congruo prosequentes, & petitioni tue benignum impendentes assensum, gratum, & acceptum habemus, ut pro dilatandis Ecclesia terminis, vitiorum di-*

stringendo discursus, pro corrigendis moribus, & virtutibus inserendis, pro Christiana Religions augmento insulam illam ingrediaris, & que ad honorem Dei, & salutem illius insule spectaverint, exequaris, & illius terra populus te recipiat, & sicut Dominum veneretur. Westmonasteriensis anno 1155. ibi: Rex Anglorum nuncios solennes Romam mittens, rogavit Papam Hadrianum, ut liceret ei Hiberniam hostiliter intrare, & eam sibi subjugare, quod Papa Regi grateranter annuis, & super hoc privilegium destinavit. Hovedenus pag. 528. Polydorus Vergilius lib. 3. histor. Anglia, Richardus Smitheus in floribus Anglia, anno 1155. fol. 264.

COMMENTARIUM.

EX hoc textu communiter deducitur, privilegium super decimis impetratum non derogat compositioni precedenti super eisdem decimis; nam licet privilegium sit interpretandum ita, ut aliquid de novo conferat ultra id, quod jure proprio competit ei, cui conceditur, c. in his, de privileg. ibi: *Cum autem eis nihil conferret memorata indulgentia, sine qua id liceret eisdem; mandamus quatenus interpretatione hujusmodi reprobató, ita quod dicti fratres ex indulgentia nostra videantur in hoc gratiam consequi. Et cap. si Papa, eod. tit. in 6. cap. pastoralis; in princip. de appell. l. si quando 109. ff. de legatis 1. late probat Rodericus Suarez alleg. 28. per tot. Tamen cum jus speciale competit, aut ratione privilegii, vel compositionis, non censetur Pontificem velle cum detrimento ejus, cui competit, privilegium concedere, nisi ejus compositionis facta mentione. Unde cum in presentii specie non solum ex jure communi, verum ex compositione plurium annorum lapsu firmata monachi de Buetia parochia decimas ex blado, & leguminibus deberent, privilegio noviter ab eis impetrato non creditur derogatum juri parochia ex conventionem quaesito.*

CAPUT IV.

(a) *Idem B. Cantuar. Archiepiscopo.*

Commisum nobis à Deo dispensationis officium admonet multipliciter, & hortatur, ut universis Christi fidelibus, vel Ecclesiis debeamus utiliter providere, atque integra illis jura sua nos oportet, atque illibata servare. Pervenit ad nos, quod monachi de Boxle (b) Sanctæ Mariæ, in parochia cujus commorantur, decimas ex integro persolvunt, & eas reddere contradicunt. Ea propter f. t. per A. f. m. quatuor predictos monachos, ut ipsas decimas etiam de ipsis cultis, in quibus domus olim constructæ fuerant, præfatæ Ecclesiæ cum ea integritate persolvant, quâ prius quàm in eadem Ecclesia morarentur, solebant (c) persolvi, sine ap. ob. nostra auctoritate, compellas communi districtione: & sicut olim etiam de pascuis solvebantur decimæ, ita nunc de eisdem ad (d) frugum fertilitatem translatis, decimas volumus absque diminutione persolvi.

NOTÆ.

1. (c) *Idem.* Ita legitur in prima collectione, sub hoc tit. cap. 18. in sexta autem legitur, *Idem Thomæ*; sed utrobique male. Non B. quia temporibus Hadriani IV. nullus fuit Archiepiscopus

Cantuariensis hujus nominis: non Thomas, qui si textus hic est Hadriani IV. ut supponitur, qui decessit anno 1159. non potuit rescribere D. Thomæ, qui electus fuit in Archiepiscopum Cantuar. anno 1161. ut probat Smitheus in floribus lib. 7. cap. 6. unde vel legendum est *Alaxander*